

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง เสียงสระ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ระหว่างทางบันทึก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียง (๑)
รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เสียงสระ คือ เสียงก้องที่เปล่งออกมาทางปาก โดยลมไม่ถูกกักหรือถูกบีบให้ผ่านช่องแคบใด ๆ ในปาก เสียงสระในภาษาไทยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. สระเดี่ยว คือ สระที่ออกเสียงโดยอวัยวะในช่องปากอยู่ในตำแหน่งเดียวตลอดเสียง มี ๑๘ เสียง ดังนี้

สระสั้น	สระยาว
-ิ-	-ี-
-เ-ะ	-เอ-
-แ-ะ	-เ-ะ
-ึ-	-ู-
-เ-อ-ะ	-เ-อ-
-ะ	-า-
-ิ-	-ี-
-โ-ะ	-โ-ะ
-เ-าะ	-อ-

๒. สระประสม คือ สระที่ออกเสียงโดยอวัยวะที่ใช้ออกเสียงอยู่ในตำแหน่งมากกว่า ๑ ตำแหน่ง สระประสมมี ๓ เสียง ได้แก่

เ-ีย	เกิดจากการประสม	-ี-	กับ	-า-
เ-ือ	เกิดจากการประสม	-ี-	กับ	-า-
-ัว	เกิดจากการประสม	-ู-	กับ	-า-

หมายเหตุ : ตัวอักษรไทย ๔ ตัว คือ ฤ ฦ ฦ ฎ เดิมจัดเป็นรูปสระตามแบบภาษาสันสกฤต แต่การใช้อักษรทั้ง ๔ รูป ในภาษานั้นไม่เคยปรากฏแทนเสียงสระโดยลำพัง หากเป็นตัวอักษรที่แทนเสียงพยัญชนะประสมกับเสียงสระ เทียบได้กับเสียง รี หรือ ริ รือ ลี ลือ จึงเป็นตัวอักษรแทนพยางค์ เช่น ฤดี ฤดู หรืออักษรที่ประสมกับพยัญชนะอื่นได้ เช่น กฤษณา พฤษภา

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง เสียงพยัญชนะ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ระหว่างทางบันทึก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียง (๑)
รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เสียงพยัญชนะ คือ เสียงที่เปล่งออกจากลำคอแล้วกระทบอวัยวะต่าง ๆ ในช่องปาก เช่น เพดานอ่อน เพดานแข็ง ปุ่มเหงือก ลิ้น ริมฝีปาก ฟัน เป็นต้น พยัญชนะไทยมีทั้งหมด ๔๔ รูป ๒๑ เสียง ดังนี้

รูปพยัญชนะ

ก	ข	ช	ค	ค	ฌ	ง	จ	ฉ	ซ	ซ
ฌ	ญ	ฎ	ฎ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ด	ต	ถ
ท	ธ	น	บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม
ย	ร	ล	ว	ศ	ษ	ส	ห	ฬ	อ	ฮ

เสียงพยัญชนะ

๑. /ก/	ได้แก่	ก
๒. /ค/	ได้แก่	ข ช ค ค ฌ
๓. /ง/	ได้แก่	ง
๔. /จ/	ได้แก่	จ
๕. /ช/	ได้แก่	ฉ ซ ฉ
๖. /ซ/	ได้แก่	ซ ศ ษ ส
๗. /ด/	ได้แก่	ฎ ต
๘. /ต/	ได้แก่	ฎ ต
๙. /ท/	ได้แก่	ฐ ฑ ฒ ถ ท ธ
๑๐. /น/	ได้แก่	ณ น
๑๑. /บ/	ได้แก่	บ
๑๒. /ป/	ได้แก่	ป
๑๓. /พ/	ได้แก่	ผ พ ภ
๑๔. /ฟ/	ได้แก่	ฝ ฟ
๑๕. /ม/	ได้แก่	ม
๑๖. /ย/	ได้แก่	ญ ย
๑๗. /ร/	ได้แก่	ร
๑๘. /ล/	ได้แก่	ล ฬ
๑๙. /ว/	ได้แก่	ว
๒๐. /อ/	ได้แก่	อ
๒๑. /ฮ/	ได้แก่	ห ฮ

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง พยัญชนะต้นเดี่ยวและพยัญชนะควบกล้ำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ระหว่างทางบันทึก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียง (๑)
รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

พยัญชนะต้น

พยัญชนะต้น คือ เสียงพยัญชนะที่ปรากฏหน้าสระในพยางค์หนึ่ง ๆ พยัญชนะต้นมี ๒ ประเภท คือ

๑. พยัญชนะต้นเดี่ยว หมายถึง เสียงพยัญชนะต้นพยางค์ที่ออกเสียงพยัญชนะเพียงเสียงเดียว โดยเสียงพยัญชนะไทยทั้ง ๒๑ เสียง สามารถปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นได้ทั้งหมด

๒. พยัญชนะควบกล้ำหรือพยัญชนะกล้ำ หมายถึง เสียงพยัญชนะต้นพยางค์ที่ออกเสียงพยัญชนะ ๒ เสียงติดต่อกัน โดยไม่มีเสียงสระคั่น เสียงพยัญชนะควบกล้ำมี ๑๑ คู่ ดังนี้

๑) /ปร/	เช่น	ปรุง ปรับ แปร
๒) /ปล/	เช่น	ปลา แปล ปลอด
๓) /ตร/	เช่น	ตรง ตรา ไตร
๔) /กล/	เช่น	กลาง กล้า ไกล
๕) /กร/	เช่น	กรง กรู กรับ
๖) /กว/	เช่น	กวาง เกวียน ไกว
๗) /พล/	เช่น	เพลง พลู โพล่
๘) /พร/	เช่น	พราย พรึก ไพโร
๙) /คล/	เช่น	เคลื่อน คล้อย เขลา
๑๐) /คร/	เช่น	ใคร คริว ขริม
๑๑) /คว/	เช่น	ควาย คว้าง ขวาง

หมายเหตุ : อักษรนำ คือ พยัญชนะ ๒ ตัวเรียงกันและตัวหน้ามีอิทธิพลนำเสียงวรรณยุกต์ของตัวที่ตามมา ตัวหน้าจะเป็นอักษรสูงหรืออักษรกลาง ตัวที่ตามมาเป็นอักษรเดี่ยวเท่านั้น อักษรมี ๒ ประเภท คือ

๑. ไม่ออกเสียงตัวอักษรที่นำ (เมื่อ ห นำอักษรเดี่ยว หรือ อ นำ ย แต่เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์เป็นไปตามเสียงตัว ห หรือ อ ที่นำ) เช่น หลึง หมู หลาน แหวน อย่า อยู่ อย่าง อยาก

๒. ออกเสียงตัวอักษรที่นำ (พยัญชนะตัวที่นำออกเสียงประสมกับสระอะ และออกเสียงเป็นพยางค์เบา พยัญชนะตัวที่สองประสมกับสระและพยัญชนะสะกดตามที่ปรากฏ โดยมีเสียงวรรณยุกต์ตามพยัญชนะตัวที่หนึ่งที่น่ามนั้น) เช่น ขนม (อ่านว่า ขะ-นม) ฉลาด (อ่านว่า ฉะ-ฉลาด) ฝรั่ง (อ่านว่า ฝะ-หรั่ง)

* อักษรนำประเภทแรกถือเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง พยัญชนะท้าย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ระหว่างทางบันทึก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียง (๑)
รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

พยัญชนะท้าย หมายถึง หน่วยเสียงพยัญชนะที่สามารถปรากฏตามหลังสระเป็นพยัญชนะท้ายได้
มีทั้งหมด ๙ หน่วย ได้แก่

/ก/ ประกอบด้วย ก ข ค ฃ

/ง/ ประกอบด้วย ง

/ป/ ประกอบด้วย บ ป ฟ ฝ ภ

/ต/ ประกอบด้วย ด จ ช ฌ ฎ ฏ ฐ ฒ ท ต ฑ ฒ ศ ส ษ

/น/ ประกอบด้วย น ณ ญ ร ล ฬ

/ม/ ประกอบด้วย ม

/ย/ ประกอบด้วย ย

/ว/ ประกอบด้วย ว

/อ/ หรือ /?/ ไม่มีรูปพยัญชนะ

ทั้งนี้ พยัญชนะไทยที่ไม่ใช่เป็นตัวสะกด ได้แก่ ผ ฝ ฉ ฌ ห อ ฮ